

PGCS

MA PROGRAMME SANSKRIT LANGUAGE AND LITERATURE GENERAL

FIRST SEMESTER SA010101 –Early Texts

1. ऋग्वेदे दशममण्डलस्य पुरुषसूक्तस्य क्रमसङ्ख्या का? (a) 121 (b) 90 (c) 125
2. पुरुषसूक्तस्य देवता का ? (a) पुरुषः। (b) नारायणः। (c) आत्मा।
3. पुरुषसूक्तस्य छन्दः किम्? (a) अनुष्टुप्। (b) गायत्री। (c) जगती।
4. पुरुषसूक्तस्य ऋषिः कः ? (a) परमात्मा। (b) नारायणः। (c) आङ्गिरः।
5. अत्यतिष्ठदशाङ्गुलम्। कः? (a) गुरुः। (b) पुरुषः। (c) देवता।
6. वसन्तः किमासीत्? (a) आज्यम्। (b) हविः। (c) इध्मः।
7. इध्मः कः आसीत्? (a) वसन्तः। (b) वर्षः। (c) ग्रीष्मः।
8. शरत् किमासीत्? (a) हविः। (b) आज्यम्। (c) इध्मः।
9. 'तस्मादश्वाः अजायन्त'। कस्मात्? (a) अश्वमेधयागात्। (b) मानसयज्ञात्। (c) पुत्रकामेष्टियागात्।
10. ब्राह्मणोऽस्य ----- आसीत्। (a) पादौ। (b) मुखम्। (c) नेत्रम्।
11. विराट्पुरुषस्य पद्भ्यां कः अजायत? (a) शून्द्रः। (b) ब्राह्मणः। (c) वैश्यः।
12. चन्द्रमाः ----- जातः। (a) नेत्राभ्याम्। (b) मनसः। (c) बुद्धेः।
13. चक्षोः ..... अजायत। (a) चन्द्रः। (b) यमः। (c) सूर्यः।
14. वाक्सूक्तस्य क्रमसङ्ख्या का? (a) 10.90 (b) 10.121. (c) 10.125.
15. वाक्सूक्तस्य ऋषिः कः? (a) वागम्भृणी। (b) वाक्। (c) भृगुः।
16. वाक्सूक्तस्य देवता का? (a) वागम्भृणी। (b) वाक्। (c) आङ्गिरः।
17. वाक्सूक्तस्य छन्दः किम्? (a) त्रिष्टुप्। (b) अनुष्टुप्। (c) गायत्री।
18. दधामि द्रविणं हविष्मते। का ? (a) अग्निः। (b) पुरुषः। (c) वाक्।
19. प्रथमा यज्ञियानाम्। का? (a) वाक्। (b) देवता। (c) उषाः।
20. अहं ----- धनुरातनोमि। (a) इन्द्राय। (b) रुद्राय। (c) चन्द्राय।
21. हिरण्यगर्भसूक्तस्य क्रमसङ्ख्या का? (a) 121 (b) 125 (c) 90
22. हिरण्यगर्भसूक्तस्य देवता का? (a) प्रजापतिः। (b) हिरण्यगर्भः। (c) पूषन्।
23. हिरण्यगर्भसूक्तस्य छन्दः किम्? (a) अनुष्टुप्। (b) त्रिष्टुप्। (c) जगती।
24. हिरण्यगर्भसूक्तस्य ऋषिः कः? (a) प्रजापतिः। (b) हिरण्यगर्भः। (c) कन्।
25. स दाधार पृथ्वीम्। कः? (a) पुरुषः। (b) इन्द्रः। (c) हिरण्यगर्भः।
26. 'य ईशे अस्य द्विपदच्चतुष्पदः'। कस्य? (a) हिरण्यगर्भस्य। (b) पुरुषस्य। (c) प्रजापतेः।
27. गर्भं दधाना जनयन्ती -----। (a) वायुम्। (b) अग्निम्। (c) जलम्।
28. नासदीयसूक्तस्य क्रमसङ्ख्या का? (a) 121 (b) 129 (c) 125
29. नासदीयसूक्तस्य ऋषिः कः? (a) परमेष्ठी। (b) परमात्मा। (c) पुलस्त्यः।
30. नासदीयसूक्तस्य देवता का? (a) परमात्मा। (b) परमेष्ठी। (c) नासदीयः।
31. नासदीयसूक्तस्य छन्दः किम्? (a) त्रिष्टुप्। (b) अनुष्टुप्। (c) जगती।

32. मनसो ----- प्रथमं यदासीत्। (a) यमः । (b) रात्रिः । (c) रेतः ।
33. यो अस्याध्यक्षः परमे ----- । (a) वायुः । (b) सलिलम् । (c) व्योमन् ।
34. नचिकेतसः पितुः नाम किम्? (a) वाजश्रवः । (b) उशनाः । (c) अङ्गिराः ।
35. किमिव मर्त्यः पच्यते? (a) मृगमिव । (b) सस्यमिव । (c) जलमिव ।
36. किमिव मर्त्यः आजायते? (a) सस्यमिव । (b) वायुमिव । (c) मत्स्यमिव ।
37. सस्यमिवाजायते। कः ? (a) यमः । (b) देवः । (c) मर्त्यः ।
38. नचिकेतोऽत्यस्राक्षीः। कान्? (a) कामान् । (b) इन्द्रियाणि । (c) मर्त्यान् ।
39. अतिथिर्ब्राह्मणः क इव गृहान् प्रविशति? (a) देवता । (b) मनुष्यः । (c) वैश्वानरः ।
40. यमगृहे नचिकेताः कति रात्रीः अनश्रन् अतिष्ठत्? (a) तिस्रः । (b) पञ्च । (c) षट् ।
41. यमः नचिकेतसे कति वरान् दत्तवान् ? (a) षट् । (b) त्रीन् । (c) पञ्च ।
42. 'धीरोऽभिप्रेयसो वृणीते'। किम्? (a) श्रेयः । (b) प्रेयः । (c) ज्ञानम् ।
43. 'न त्वा कामा बहवोऽलोलुपन्त'। कम्? (a) यमम् । (b) इन्द्रम् । (c) नचिकेतसम् ।
44. 'अन्धेनैव नीयमानाः यथान्धाः'। के? (a) मूढाः । (b) अन्धाः । (c) क्रूराः ।
45. 'पुनः पुनर्वशमापद्यते मे'। कस्य वशम्? (a) शत्रोः । (b) मृत्योः । (c) वायोः ।
46. अध्यात्मयोगाधिगमेन देवं मत्वा धीरः ----- जहाति ? (a) जयपराजयौ । (b) तमःप्रकाशौ । (c) हर्षशोकौ।
47. स मोदते मोदनीयं हि लब्ध्वा। कः ? (a) मर्त्यः । (b) देवः । (c) असुरः ।
48. 'तत्ते पदं सङ्ग्रहेण ब्रवीमि'। किं पदम्? (a) आम् । (b) ओम् । (c) अम् ।
49. 'न जायते म्रियते वा'। कः ? (a) मनः । (b) मृत्युः । (c) आत्मा ।
50. 'नायं हन्ति न हन्यते'। कः ? (a) आत्मा । (b) शरीरम् । (c) मनः ।
51. 'यः सेतुरीजानानाम्'। कः? (a) बडवाग्निः । (b) जठरागानिः । (c) नाचिकेताग्निः ।
52. आत्मानं ----- विद्धि। (a) रथिनम् । (b) रथम् । (c) प्रग्रहम् ।
53. 'विषयांस्तेषु गोचरान्'। केषु? (a) इन्द्रियेषु । (b) पुरुषार्थेषु । (c) दिक्षु ।
54. 'भोक्तेत्याहुर्मनीषिणः'। कम्? (a) इन्द्रियाणि । (b) विषयम् । (c) आत्मानम् ।
55. 'तस्येन्द्रियाण्यवश्यानि'। कथमिव? (a) दुष्टाश्वाः इव सारथेः । (b) सदश्वाः इव सारथेः। (c) श्वेताश्वा इव सारथेः।
56. इन्द्रियेभ्यः पराः ----- (a) बुद्धिः । (b) मनः । (c) अर्थाः ।
57. अर्थेभ्यः परं किम्? (a) मनः । (b) बुद्धिः । (c) चिन्ता ।
58. बुद्धेः परं किम् ? (a) चिन्ता । (b) आत्मा । (c) अर्थम् ।
59. महतः परं किम्? (a) व्यक्तम् । (b) अव्यक्तम् । (c) प्रकृतिः।
60. अव्यक्तात् परः कः? (a) पुरुषः । (b) व्यक्तम् । (c) महत् ।
61. 'दृश्यते त्वग्रयया बुद्ध्या'। कः ? (a) पुरुषः । (b) आत्मा । (c) प्रकृतिः ।
62. वेदाधिगमः वैदिकः कर्मयोगश्च कीदृशं कर्म भवति? (a) निषिद्धम् । (b) काम्यम् । (c) शुद्धम् ।
63. 'क्रिया क्वचिद्दृश्यते नेह कर्हिचित्'। कस्य ? (a) अकामस्य । (b) कामस्य । (c) पुरुषस्य ।
64. 'सर्वं तु समवेक्ष्येदं निखिलम्'। केन ? (a) तीव्रचक्षुषा । (b) ज्ञानचक्षुषा । (c) बोधचक्षुषा ।
65. एतच्चतुर्विधं प्राहुः साक्षात् ----- लक्षणम्। (a) अधर्मस्य । (b) कर्मणः । (c) धर्मस्य ।
66. अर्थकामेष्वसक्तानां किं विधीयते? (a) धर्मज्ञानम् । (b) कर्मज्ञानम् । (c) अधर्मज्ञानम् ।

67. धर्म जिज्ञासमानानां परमं प्रमाणं किम्? (a) स्मृतिः । (b) श्रुतिः । (c) उपनिषत् ।
68. ----- मृगः यत्र स्वभावतः चरति स देशः यज्ञियः। (a) सारमेयः । (b) कृष्णसारः । (c) चमरिः ।
69. 'यस्मिन् कस्मिन्वा निवसेत् वृत्तिकर्षितः'। कः? (a) शूद्रः । (b) वैश्यः । (c) क्षत्रियः ।
70. 'महायज्ञैश्च यज्ञैश्च ब्राह्मीयं क्रियते'। किम्? (a) शिरः । (b) नेत्रम् । (c) तनुः ।
71. प्राङ्नाभिवर्धनात्पुंसो ----- विधीयते। किम्? (a) जातकर्म । (b) उपनयनम् । (c) चूडाकर्म ।
72. शर्मवत् नाम कस्य स्यात्? (a) शूद्रस्य । (b) ब्राह्मणस्य । (c) वैश्यस्य ।
73. रक्षासमन्वितं नाम कस्य स्यात्? (a) क्षत्रियस्य । (b) वैश्यस्य । (c) ब्राह्मणस्य ।
74. प्रेष्यसमन्वितं नाम कस्य स्यात्? (a) वैश्यस्य । (b) ब्राह्मणस्य । (c) शूद्रस्य ।
75. ----- मासि कर्तव्यं शिशोर्निष्क्रमणं गृहात्। (a) द्वितीये । (b) तृतीये । (c) चतुर्थे ।
76. अन्नप्राशनं कस्मिन् मासि कुर्यात् ? (a) चतुर्थे । (b) पञ्चम्याम् । (c) षष्ठे ।
77. 'ब्रह्मवर्चसकामस्य कार्यं विप्रस्य पञ्चमे'। किम्? (a) जातकर्म । (b) उपनयनम् । (c) नामकरणम् ।
78. उत्पादकब्रह्मदात्रोर्गरीयान् ब्रह्मदः -----। (a) पिता । (b) गुरुः । (c) माता ।
79. सहस्रं पितृन् -----गौरवेणातिरिच्यते। ? (a) पिता । (b) माता । (c) गुरुः ।
80. कौटिल्यमते वियाः कति सन्ति? (a) तिस्रः । (b) चतस्रः । (c) एका ।
81. कृषिपाशुपाल्ये वाणिज्या च कस्य स्वधर्मः? (a) वैश्यस्य । (b) क्षत्रियस्य । (c) ब्राह्मणस्य ।
82. कीदृशः दण्डः पूज्यः? (a) तीक्ष्णः । (b) मृदुः । (c) यथार्हः ।
83. ----- द्रव्यं विनयति, नाद्रव्यम्। ? (a) विद्या । (b) क्रिया । (c) त्रयी ।
84. श्रुतात् किमुपजायते? (a) बुद्धिः। (b) प्रज्ञा । (c) संशयः ।
85. विद्योपदेशेन किं साधनीयम्? (a) विनयः । (b) वृत्तिः । (c) इन्द्रियजयः ।
86. अर्थः एव प्रधानः इति कः अभिप्रैति? (a) बृहस्पतिः । (b) कौटिल्यः । (c) शशानः ।
87. पादगुणविहीनः अमात्यः कः? (a) उत्तमः । (b) मध्यमः । (c) अधमः ।
88. प्रत्यक्षपरोक्षानुमेया का? (a) राजवृत्तिः । (b) शूद्रवृत्तिः । (c) दण्डनीतिः ।
89. स्वयं दृष्टं कार्यं किमुच्यते? (a) प्रत्यक्षम् । (b) परोक्षम् । (c) उपमानम् ।
90. जयत्याजितमत्यन्तम् - किम्? (a) क्षत्रम् । (b) दण्डम् । (c) धर्मः ।
91. बलीयान् अबलं हरते कदा? (a) सूर्यास्तमये । (b) सूर्योदये । (c) दण्डधराभावे ।
92. दुर्गान्ते के चारत्वेन नियोज्याः? (a) वणिजः । (b) मूकाः । (c) सिद्धतापसाः ।
93. परभूमिषु कृत्यान् कथं लभेत? (a) सामदानाभ्याम् । (b) भयेन । (c) क्रोधेन ।
94. कारणादभिक्रुद्धान् कथं शमयेत्? (a) अर्थमानाभ्याम् । (b) तूर्णीं दण्डेन । (c) देशभ्रंशेन ।
95. राजा कान् भूयो अर्थमानाभ्यां पूजयेत्? (a) असन्तुष्टान् । (b) तुष्टान् । (c) खिन्नान् ।
96. सम्प्रियत्वम् अवैरित्वं च कथं जायेत? (a) परोक्षतः । (b) प्रत्यक्षतः । (c) साक्षिभ्यः ।
97. अमात्यान् सामान्येषु अधिकरणेषु स्थापयित्वा कैः शौचयेत्? (a) उपधाभिः । (b) शिक्षाभिः । (c) पदवीभिः ।
98. मुण्डो जटिलो वा वृत्तिकामः किमुच्यते? (a) वैदेहकव्यञ्जनः । (b) ग्रहपतिव्यञ्जनः । (c) सापसव्यञ्जनः ।
99. अमात्यानां वाग्मित्वं कदा परीक्षेत? (a) कथायोगेषु । (b) अभिषेककाले । (c) सौहृदे ।
100. साङ्ख्यं योगो लोकायतं च किमुच्यते? (a) आन्वीक्षिकी । (b) वार्ता । (c) दण्डनीतिः ।

Question Number	Answer	Question Number	Answer	Question Number	Answer	Question Number	Answer
1	B	26	C	51	C	76	C
2	A	27	B	52	A	77	B
3	A	28	B	53	A	78	A
4	B	29	A	54	C	79	B
5	B	30	A	55	A	80	B
6	A	31	A	56	C	81	A
7	C	32	C	57	A	82	C
8	A	33	C	58	B	83	B
9	B	34	A	59	B	84	B
10	B	35	B	60	A	85	A
11	A	36	A	61	B	86	B
12	B	37	C	62	B	87	B
13	C	38	A	63	A	88	A
14	C	39	C	64	B	89	A
15	A	40	A	65	C	90	A
16	B	41	B	66	A	91	C
17	B	42	A	67	B	92	A
18	C	43	C	68	B	93	C
19	A	44	A	69	A	94	A
20	B	45	B	70	C	95	A
21	A	46	C	71	A	96	B
22	A	47	A	72	B	97	A
23	B	48	B	73	A	98	C
24	B	49	C	74	C	99	A
25	C	50	A	75	C	100	A